

Türkiye Cumhuriyeti'ne Yönelik Tehditler

Kazanım Ders Notu - 29

» Şeyh Sait İsyanı (1925)

- Lozan'dan sonra Türkiye ile İngiltere arasında Musul'un kime ait olacağı ile ilgili görüşmeler başlamıştı.
- İngiltere, Güneydoğu Anadolu'da başlayan huzursuzluğu kendi lehine çevirmek için çalışmalara başlamıştı.
- Halifeliğin kaldırılmasından dolayı bölge halkının dini konulardaki hassasiyeti daha da artmış ve bir isyan çıkma olasılığı belirmişti.
- İsyancıların amacı cumhuriyet ve inkılapları ortadan kaldırarak eski rejimi geri getirmektir.
- İngiliz casuslarının halkı kışkırtmasıyla da Şeyh Sait önderliğinde bir isyan çıktı.
- Hükümet tarafından çıkarılan Takrir-i Sükûn Kanunu ile isyan bastırıldı.

Şeyh Sait İsyanı'nın Sonuçları

- Cumhuriyete ve inkılaplara karşı çıkan ilk büyük ayaklanma engellendi.
- Şeyh Sait İsyanı ile uğraşırken Musul'u İngilizlere bırakmak durumunda kaldık.
- Bu isyana karışan bazı kimselerin Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası üyesi olduğu gerekçesi ile parti kapatıldı.
- Çok partili hayata geçişin ilk denemesi başarısız oldu.

ÖNEMLİ: Şeyh Sait İsyanı sonucunda iç politikada, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası kapatılmış ve çok partili yaşam zarar görmüştür. Dış politikada ise Musul, Misakımillî'ye aykırı olarak topraklarımız dışında kalmıştır.

» Kubilay (Menemen) Olayı (1930)

- Fethi Okyar'ın Serbest Cumhuriyet Fırkasını kapatmasından sonra Manisa'da bulunan Derviş Mehmet, çevresine topladığı yandaşlarıyla birlikte İzmir'in Menemen ilçesine geldi.
- Menemen'de halkın dinî duygularını kullanarak cumhuriyet ve inkılaplara karşı bir isyan çıkarttı.
- İsyancılar, kendilerine engel olmak isteyen Öğretmen Asteğmen olarak vatani görevini yapmakta olan Mustafa Fehmi Kubilay'ı ve iki bekçiyi şehit ettiler.
- Bu olay ile daha da cesaretlenen isyancılar, Menemen sokaklarında halkı inkılaplara ve devletin rejimine karşı kışkırtmaya çalıştılar.
- Menemen'de çıkan bu isyan, askeri birlikler tarafından daha sonra bastırıldı.
- İsyancılar yakalanarak gerekli cezaya çarptırıldı.
- Kubilay Olayı'nın etkisiyle çok partili hayata geçiş çalışmaları sekteye uğradı.
- Cumhuriyetin varlığına yönelik olarak ortaya çıkan Kubilay Olayı'nı Türk milleti mitingler düzenleyerek protesto etmiştir.

Önemli

- İzmir suikasti, Şeyh Sait İsyanı ve Kubilay Olayı yeniliklere, inkılaplara ve rejime karşı olanların gerçekleştirmek istediği olaylardır.
- Bu olaylar neticesinde çok partili hayata geçiş çalışmaları sekteye uğramıştır.

» Diğer Tehditler

- Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren Türkiye Cumhuriyeti bazı tehdit ve tehlikelere maruz kalmıştır.
- Ülkemiz kendisine yönelen iç ve dış tehditler karşısında millî çıkarlarından ve bağımsızlığından asla ödün vermemiştir.
- Millî Mücadele'yi zafere ulaştıran bağımsızlık ruhu, milli birlik ve beraberlik gücüyle birleşince ülkemize yönelen her tehdit başarıyla engellenmiştir.
- Ülkemize yönelik tehditler sadece dış güçlerle sınırlı kalmamıştır.
- Darbeler, askeri müdahaleler, isyanlar ülkemiz tarihinde görülmüş iç tehditlerdendir.
- Son yıllarda ülkemize yönelik iç tehlikelerden bir tanesi de 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilmek istenen hain darbe girişimidir.
- Birlik ve beraberlik içinde birçok tehlikenin üstesinden gelen milletimiz, 15 Temmuz'da da tek vücut olarak iradesine, ülkesine ve cumhuriyetine sahip çıkmış, hainlere geçit vermemiştir.